

دیدگاه‌های مدیریتی از منظر نهج البلاغه

تالیف: عارف شریفی تهرانی

به نام خداوند مهربانی‌ها

دیدگاه‌های مدیریتی

از منظر نهج البلاغه

تالیف:

عارف شریفی تهرانی

انتشارات موجک (ناشر دانشگاهی)

سرشناسه: شریفی تهرانی، روح الله، ۱۳۶۳-

عنوان قرارداد: نهج البلاغه. فارسی- عربی. برگزیده. شرح

Persian- Arabic. Selection. Commantries Nahjol-Balaghah.

عنوان و نام پدیدآور: دیدگاه‌های مدیریتی از منظر نهج البلاغه/ تالیف عارف شریفی تهرانی.

مشخصات نشر: تهران: انتشارات موجک، ۱۴۰۱.

مشخصات ظاهری: ۹۳ ص.

شابک: ۶-۵۶۹-۹۹۴-۶۰۰-۹۷۸، ۱۲۰۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. نهج البلاغه -- مدیریت

موضوع: Ali ibn Abi-talib, Imam I. Nahjol - Balaghah -- Management

موضوع: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. -- دیدگاه درباره مدیریت

موضوع: Ali ibn Abi-talib, Imam I, 600-661 -- Views on management

موضوع: مدیریت (اسلام)

موضوع: Management -- Religious aspects -- Islam

رده بندی کنگره: BP ۳۸/۰۹

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۹۵۱۵

شماره کتابشناسی ملی: ۹۱۲۷۹۲۹

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

انتشارات موجک (ناشر دانشگاهی)

واتساپ: ۰۹۳۶۳۰۳۱۲۵۸ کانال: telegram.me/mojak1

تلفن مرکز پخش: ۰۲۶۳۲۷۰۵۳۱۸ - ۰۲۶۳۲۷۰۲۶۵۹ - ۰۲۶۶۱۲۷۵۹۳ - ۰۲۱۶۶۴۲۹۷۳۳

ایمیل: mojakpublication@yahoo.com

سایت: www.mojak.ir اینستاگرام: mojakpublication

عنوان: دیدگاه‌های مدیریتی از منظر نهج البلاغه

تالیف: عارف شریفی تهرانی

مشخصات ظاهری: ۹۳ صفحه، قطع وزیری

چاپ اول: زمستان ۱۴۰۱، تیراژ: ۵۰۰ جلد

قیمت: ۱۲۰۰۰۰۰ ریال، شابک: ۶-۵۶۹-۹۹۴-۶۰۰-۹۷۸

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای انتشارات موجک محفوظ است. هیچ شخص حقیقی و حقوقی حق چاپ

و تکثیر این اثر را به هر شکل و صورت اعم از فتوکپی، چاپ کتاب و ... را ندارد. متخلفین به موجب بند ۵ ماده

قانون حمایت از ناشرین تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

با تقدیم و احترام به:

مادر عزیز

و همسر مهربان

و روح پاک پدرم

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

پیش‌گفتار..... ۱۳

مقدمه ۱۵

فصل اول: مدیریت در نهج البلاغه ۱۹

۱-۱ مفهوم لغوی مدیر و مدیریت ۱۹

۲-۱ ضرورت و اهمیت مدیریت ۲۳

۳-۱ ضرورت و جایگاه مدیریت از دیدگاه عقل ۲۳

۴-۱ ضرورت مدیریت از دیدگاه آیات و روایات ۲۴

۵-۱ ضرورت مدیریت و رهبری ۲۵

۶-۱ اهمیت مدیریت از دیدگاه امام علی (علیه‌السلام) ۲۶

۷-۱ محور مدیریت اسلامی خداست ۲۶

۸-۱ گستره مدیریت اسلامی ۲۷

فصل دوم: اصول کلی حاکم بر نگرش مدیران و وظایف کلی ۳۱

۱-۲ امانت بودن مسئولیت و مدیریت ۳۱

۲-۲ ارزش‌ابزاری حکومت و مدیریت ۳۳

۳-۲ نگرش اخلاقی به مدیریت ۳۴

۴-۲ سلسله‌مراتب و مشارکت در مسئولیت‌ها ۳۶

۵-۲ مسئولیت؛ فرصتی اخلاقی و معنوی ۳۷

- ۶-۲ عمران و آبادانی در کنار وظایف فرهنگی ۳۸
- ۷-۲ ضرورت استفاده از تجارب تاریخی در مدیریت ۴۰
- ۸-۲ حقوق و وظایف متقابل ۴۰
- ۹-۲ نگرش مثبت و کرامت مدار به انسان ها ۴۲
- ۱۰-۲ توجه به قدرت و نظارت الهی ۴۳
- ۱۱-۲ توجه به مشارکت و نقدپذیری در مدیریت ۴۴

فصل سوم: ارزش‌های اخلاقی مدیران از دیدگاه امام علی (ع) ۴۵

- ۱-۳ ارزش‌های اخلاقی مدیران ۴۵
- ۲-۳ ایمان و تقوا ۴۵
- ۳-۳ اعتصام و اعتماد به خدا و نصرت الهی ۴۷
- ۴-۳ رعایت عدالت و انصاف ۴۷
- ۵-۳ پرهیز از غرور و خودپسندی ۴۸
- ۶-۳ پرهیز از استبداد و دیکتاتوری ۴۹
- ۷-۳ دوری از دنیاپرستی و طمع ۵۰
- ۸-۳ صبر و شکیبایی ۵۰
- ۹-۳ تواضع و حلم ۵۰
- ۱۰-۳ گشاده رویی ۵۱
- ۱۱-۳ امانت داری ۵۱
- ۱۲-۳ ساده زیستی ۵۲
- ۱۳-۳ صداقت ۵۲
- ۱۴-۳ اهمیت دادن به نماز ۵۳
- ۱۵-۳ توکل بر خدا ۵۳
- ۱۶-۳ توانایی در کنترل نفس ۵۳
- ۱۷-۳ اطاعت از اوامر خدا و یاری کردن او ۵۴

- ۱۸-۳ امید به پاداش الهی داشتن و بیمناک از عذاب او بودن ۵۵
- ۱۹-۳ وفای به عهد ۵۵
- ۲۰-۳ جاذبه و دافعه ۵۵
- ۲۱-۳ پرهیز از غرور و تکبر ۵۶
- ۲۲-۳ اعتماد به نفس ۵۷

فصل چهارم: وظایف خاص و عام مدیریت اسلامی از دیدگاه امام علی (ع) ۵۹

- ۱-۴ وظایف خاص مدیریت اسلامی از دیدگاه امام علی (علیه السلام) ۵۹
- ۱-۱-۴ تصمیم‌گیری ۵۹
- ۲-۱-۴ گزینش و استخدام ۶۰
- ۳-۱-۴ عزل و نصب ۶۱
- ۴-۱-۴ ترفیع و ارتقاء ۶۲
- ۵-۱-۴ پرداخت‌ها و دستمزد ۶۲
- ۶-۱-۴ کنترل و نظارت ۶۲
- ۷-۱-۴ ارتباطات ۶۳
- ۲-۴ وظایف عام مدیریت اسلامی از دیدگاه امام علی (علیه السلام) ۶۳
- ۱-۲-۴ خدمت عاشقانه و توجه به محرومین ۶۳
- ۲-۲-۴ پیشگامی در کارها و تسریع در امور مردم ۶۴
- ۳-۲-۴ حافظ بیت المال بودن ۶۴
- ۴-۲-۴ وفای به عهد ۶۴
- ۵-۲-۴ متین و ساده سخن گفتن ۶۵
- ۶-۲-۴ جلوگیری از رواج تملق و عیب‌جویی و سخن‌چینی ۶۵
- ۷-۲-۴ تثبیت رویه دیگران ۶۶
- ۸-۲-۴ آگاهی و تخصص ۶۶
- ۹-۲-۴ توجه به وضع معیشتی کارکنان ۶۷

- ۶۷..... ۱۰-۲-۴ مصمم بودن در اجرا.....
- ۶۷..... ۱۱-۲-۴ توانایی انسجام دهی و حفظ جامعه.....
- ۶۷..... ۱۲-۲-۴ نظم.....
- ۶۸..... ۱۳-۲-۴ تعهد در برابر هدف.....
- ۶۸..... ۱۴-۲-۴ توانایی شناخت خویشان.....
- ۶۹..... ۱۵-۲-۴ آگاهی از تحولات اجتماعی.....

فصل پنجم: وظایف یک مدیر اسلامی در برابر خدا، پیامبر(ص)، ائمه (ع) و دین

- اسلام..... ۷۱
- ۷۱..... ۱-۵ رعایت تقوای الهی.....
- ۷۲..... ۲-۵ توجه ویژه به نماز.....
- ۷۳..... ۳-۵ توجه ویژه به قرآن کریم.....
- ۷۴..... ۴-۵ بر پا داشتن واجبات دین.....
- ۷۵..... ۵-۵ شناخت پیامبر (ص).....

فصل ششم: ویژگی‌های فردی یک مدیر اسلامی..... ۷۹

- ۷۹..... ۱-۶ شجاعت.....
- ۷۹..... ۲-۶ صبور بودن در تحمل سختی‌ها و مشکلات.....
- ۷۹..... ۳-۶ داشتن سعه صدر.....
- ۸۰..... ۴-۶ پرهیز از تکبر و خود پسندی.....
- ۸۰..... ۵-۶ تواضع و فروتنی.....
- ۸۰..... ۶-۶ ساده زیستی.....
- ۸۳..... ۷-۶ داشتن توانایی انجام کار.....
- ۸۳..... ۸-۶ خوش سابقه بودن.....

فصل هفتم: اصول مدیریت در نهج البلاغه ۸۵

منابع ۹۳

پیش‌گفتار

سپاس خداوند یزدان را که تمام نعمت‌های هستی را بر ما ارزانی داشت و از همه مهم‌تر کامل‌ترین دینش را به وسیله اشرف مخلوقاتش حضرت محمد بن عبدالله (ص) برای ما فرستاد و اتمام نعمتش و اکمال دینش با ولایت حضرت امیرالمؤمنین علی (ع) و وجود پر نعمت اهل‌البیت (ع) کامل‌ترین برنامه زندگی و بهترین الگوهای آن را برای ما فرستاد. و خدای را شاکر و سپاسگزاریم که در طول ۱۴۰۰ سال عمر شریف اسلام بعد از حکومت اسلامی عصر پیامبر (ص) و حضرت علی (ع) با رهبری و قیام حضرت آیت‌الله العظمی امام خمینی (ره) طعم شیرین حکومت اسلامی را به ما چشاند و موجبات سرفرازی و استقلال ملت شریف ایران را فراهم ساخت. اینک با وجود این همه نعمتی که داده شده است، یقیناً اگر قدر آن را ندانیم به مجازات کفران نعمت گرفتار خواهیم شد و چنانچه در حفظ آن تلاش نمائیم و قدر دان آن باشیم، به فرموده قرآن: «**لئن شکرتم لازیدنکم**» اثرات معنوی و مادی حکومت اسلامی بر ما بیشتر خواهد شد و انشاءالله از نعمت پر فیض دولت حق و عدالت، با ظهور حضرت مهدی (عج) بهره مند خواهیم گشت.

اینک همه آحاد جامعه اسلامی ایران وظیفه‌ای سنگین دارند و وظیفه مسئولین اجرائی کشور از همه سنگین‌تر است و باید تلاش نمایند با شناخت کامل از مبانی و اصول حکومت و مدیریت اسلامی در اجرای دستورات و احکام گهربار اسلام تلاش مضاعف نمایند. براساس مطالعات اندک حقیر و بررسی که در کتاب گرانقدر نهج البلاغه داشتم توانستم مطالبی را برای سرلوحه قرار دادن در کارهایم برگزینم و از خداوند قادر متعال خواستار مساعدت و ارشاد در انجام عملی مرضی در گاهش می‌باشم.

عارف شریفی تهرانی

زمستان ۱۴۰۱

Management Views from the Perspective of Nahj al-Balagha

Aref Sharifi Tehrani

ما ادعا می‌کنیم که تنها کشوری هستیم که حکومت اسلامی در آن حاکم است آنهم حکومت از نوع شیعی که برگرفته شده از حکومت اسلامی رسول اکرم (ص) و حضرت علی (ع) است. ما به عنوان مدیران اجرایی کشور چقدر شناخت از حکومت حضرت علی (ع) داریم و در عمل به چه میزان به آن حضرت تمسک می‌جوئیم و پیروی می‌کنیم. بنا به فرمایش امام راحل (ره): «همین طور که گفتند ما شیعه علی هستیم، و همین که گفتند ما متمسک به ولایت امیرالمؤمنین هستیم، این کافی نیست، نمی‌شود این. این امور، اموری نیست که لفظی باشد و با الفاظ و عبارات بتوانیم ما بگوییم تحقق پیدا کرده است، اینها یک امور عملی است، یک حکمت عملی است اینها. باید کسانی که مدعی هستند که ما شیعه امیرالمؤمنین هستیم، تبع او هستیم، باید در قول و فعل و نوشتن و گفتن و همه چیز تبعیت از او داشته باشند. اگر این تبعیت نباشد و ما بگوییم که ما شیعه هستیم، یک گزافی گفته‌ایم، یک لا طایلی گفته‌ایم.»

